

Поліщук Наталія Миколаївна

викладач кафедри

медико-біологічних основ фізичної культури

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ПРОЦЕСІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вирішення проблеми здоров'язбереження молоді потребує пильної уваги всіх зацікавлених у цьому: педагогів, медиків, батьків, представників громадськості. Але особливе місце та відповідальність в оздоровчій діяльності відводиться освітній системі, яка повинна і має всі можливості для того, щоб зробити освітній процес здоров'язбережувальним. І в цьому випадку мова йде вже не просто про стан здоров'я сучасних студентів, а про майбутнє України, створення здоров'язбережувального середовища професійної підготовки майбутнього фахівця.

Державна стратегія здоров'язбереження викладена в нормативно-правових документах, зокрема у Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір» на 2012-2020 роки (2011), Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки (2020), Стратегії розвитку державної молодіжної політики до 2030 року (2020) та ін. Здійснений аналіз документів Ради Європи, Європейського Союзу, Всесвітньої організації охорони здоров'я свідчить про визнання пріоритетності освітньої політики з питань здоров'язбереження.

Виховати у студента високу вимогливість до себе, вміння вести здоровий спосіб життя і піклуватися про здоров'я своє й інших – одне із завдань вищої школи. Численними дослідженнями встановлено, що існує

прямий зв'язок між здоров'ям, способом життя людини і якістю її професійної діяльності.

Ефективним засобом формування здоров'язбережувальної компетентності є волонтерська діяльність. В умовах сьогодення Україна знаходиться на етапі становлення та розвитку громадянського суспільства на засадах свободи, творчості, гуманізму, милосердя. Цей непростий і тривалий процес зумовлюється суперечливою політичною та соціально-економічною ситуацією, яка склалася в державі. Нині соціальні пріоритети в Україні визначені як провідні напрями державної політики. Для вирішення соціальних проблем залучаються різні соціальні інституції та неурядові організації, створюється розгалужена система різноманітних соціальних служб [2, с. 3].

Одна з умов суспільного розвитку – це достатня кількість людських ресурсів для вирішення таких соціальних проблем як-то: профілактика наркотичної залежності, ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки молоді, соціальна реабілітація дітей з особливими потребами, ресоціалізація осіб, які повернулися з місць позбавлення волі, соціальний супровід прийомних сімей тощо. Саме тому останнім часом в Україні активно стимулюється благодійна діяльність та розвивається волонтерський рух [2, с. 3].

Наразі волонтери є повноправними суб'єктами суспільного розвитку. Роль волонтерства у розвитку здоров'язбережувального середовища, формуванні здоров'язбережувальної компетентності визнана на державному рівні, що знаходить своє підтвердження в окремих законодавчих документах, зокрема у Законах України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (2001 р., зі змінами), «Про соціальні послуги» (2003, зі змінами), «Про волонтерську діяльність» (2011), в яких добровільна праця волонтерів визнається як необхідна та суспільно корисна.

Особливість волонтерського руху в Україні полягає у тому, що найчисельнішою групою волонтерів, які працюють у соціальній сфері загалом та розвитку здоров'язбережувального середовища зокрема, є студентська молодь. Участь молодих людей у волонтерському русі дає їм змогу зробити особистий внесок у розв'язання соціальних проблем, випробувати свої можливості, беручи участь у проєктах і програмах соціальної спрямованості щодо формування здоров'язбережувальної компетентності.

Окремим напрямом волонтерської діяльності студентської молоді є організація та проведення цілого спектру заходів, спрямованих на формування здоров'язбережувальної компетентності – інтегральну якість особистості, яка проявляється у загальній здатності та готовності до здоров'язберігаючої діяльності, що ґрунтується на інтеграції знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень особистості, спрямованих на збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я – свого та оточення. Вона охоплює низку життєвих навичок (компетентностей), що сприяють здоровому способу життя [1, с. 30.].

Саме волонтерську здоров'язбережувальну діяльність як перспективну інноваційну форму позааудиторної роботи (проведення оздоровчо-розвивальної, корекційної та рекреаційної роботи) дослідники, теоретики та практики називають ключовою складовою у справі ефективного формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді.

Прикладом системної організації та проведення цілого спектру заходів, спрямованих на формування здоров'язбережувальної компетентності, є волонтерська діяльність Студентської соціально-психологічної служби Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [3].

Отже, одним із пріоритетних напрямів подолання нинішньої ситуації є створення таких умов у вищих закладах освіти, які сприятимуть формуванню фізично, психічно, духовно та соціально здорової особистості. Одним із важливих завдань вищої школи є залучення молоді до культури здорового способу життя, формування у студентів ціннісних орієнтацій у галузі здоров'я, формування у них здоров'язбережувальної компетентності, зокрема у процесі волонтерської діяльності.

Список використаних джерел

1. Антонова О., Поліщук Н. Здоров'язберігаюча компетентність особистості як наукова проблема (аналіз поняття). *Вища освіта у медсестринстві: проблеми і перспективи*. Житомир: Полісся, 2011. С. 27–31.

2. Лях Т. Л. Соціально-педагогічна діяльність студентських волонтерських груп: *автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спеціальність 13.00.05 «Соціальна педагогіка»*. Київ, 2009. 20 с.

3. Студентська соціально-психологічна служба УДПУ імені Павла Тичини. Режим доступу:
<https://fspu.udpu.edu.ua/%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b5>